

Hei ja tervetuloa Helsingin sanomien uutisraportti podcastiin torstaina 17. elokuuta 2023. Minun nimi on Venlo Kuokkainen ja sanomätkalon studioissa ajankohtaisista ja kutkuttavista uutisaiheista ovat tänään keskustelemassa politiikan ja taloudentoimituksesta Alli Hallonblad ja ulkomaan toimituksesta Matilda Jokinen.

Terve, terve. Terve, terve. Terve. Terve. Tämähän viikon vartkastinsa keskustellaan lintuinfluenssasta, valtion tukemasta junaa ja lentoliikenteestä sekä pojista koulussa. Tähän alkuun pitää todeta, että me eletään yhä vuotta 2023, vaikka viikon jaksossa yritettiin kuvasti tehdä aikamatkaan tulevaisuuteen.

Itse hän mä en tätä asiaa huomannut lainkaan, mutta onneksi hyvät kuulijat kiitos teille, että huomasi tätä oikaisuopaativan asian.

Ja jakson lopussa luvassa vielä henkeviä keskustelun aiheita, joilla voi joko tehdä vaikutukseen keskustelukuppaniinsa elokuun pimenemissä illoissa, tai saada kiusalliset hetket tuntumaan vieläkin entistä kiusallisen miltaa.

Lintuinfluenssa

Eli ekaaks lintuinfluenssaan. Lintuinfluenssa leviää Suomessa turkistarhoilla.

Lintuinfluenssa on todettu 24 län turkistarhoilla ja kaikille Suomen turkistarhoille on määrätty tehtäväksi tarkastukset.

Lintuinfluenssaan vuoksi turkiseläimiä on määrätty lopetettavaksi noin 80 000 määrät hiukan vaihtelee eri lähteissä.

Riistakeskusanto myös poikkeuslupan tuhansien lintujen ampumiselle.

Tästä aiheesta voisi tietysti keskustella hyvin monesta erinäkökulmasta.

Esim siitä, miten tämä vaikuttaa lintuihin, miten tämä vaikuttaa turkistarhaukseen, tämä ihmiset ja muutkin nisäkkäät, että miten nämä tartuntapuolet.

Mennään vähän erinäkökulmiin tässä läpi, mutta lähdetäänkö ihan ekaaks liikkeelle se, että mitä tässä on tapahtunut.

Miksi tämä on lähtenyt leviämään just pohjemalla ja just turkistarhoilla?

Tässä on korkeappatogeeninen H5N1-virus, joka on levinnyt turkiseläimien ruuankautta, siis villeistä linnuista turkiseläimiin.

Tässä taustalla on se, että turvatoimet ovat ehkä ollut hiukan vajavaiset, että linnut ovat päässyt kosketuksiin rähun kanssa.

Siellä ei ole siis joissain tammöisessä varjoita aloiksi tammöisiä paikkoja, missä niitä ruokitaan niitä turkiseläimiä, niin niissä ei välttämättä oovia tai siniä tai minkälaista lintu suojaa tai verkkoa.

Tähän ei just silleen ole mitenkään täysin uusi asia tai silleen täysin yllättävää asia.

Viime vuonna vaikka Espanjassa oli aika vastaava tilanne, minkkeihin levisi just lintujen kautta lintuinfluenssaa.

Aika varmaan saman tyyppisistä taustatekijöistä.

Alkuvuodesta on jo varoteltu paljon, että tällaisia lintuinfluenssattavauksia voi tulla enemmän ja enemmän.

Tutkijat on yrittänyt pitkään jo varottaa, että tälle asialle pitäisi tehdä jotain.

Ei jossin tehnyt mitään.

Kysäinen lintuinfluenssahan on riehunut Euroopassa vuodesta 2020, että jonkin aikaa, mutta huolen aiheena on nimenomaan tämä leviäminen nisäkkäisiin.

[Transcript] Uutisraportti podcast / 17.8.2023: Lintuinfluenssa, lentoliikenteen tuet, pojat koulussa

Puolessahan nyt oli vaikka tämä kissa tilanne aika pahaa, että siellä oli levinnyt kissoihin.
Okei, tätä en ole itse vielä vuongannut.
Pitää vielä palata tohon.
On ikohan se puolassa.
Pitää vielä palata tohon, että tämä voi olla aika monimutkainen.
Miten joku influenssaa leviää sitten?
Ja miten tämä kokosysteemi toimii?
Pitää suositella HS1-messäjuttua, Annika Muutainen ja Karolina Juntunen.
Siinä avaa tarkasti, että miten tämä auti leviää.
Ja oliko se juuri se juttu, missä näistä varjoitaloista puhuttiin?
Kannattaa se, että kuvat voivat avata aika paljon vielä lisää.
Grafikat on tosi hyviä siinä jutussa, tosi avaavia.
Mutta ei vielä siihen, että ensimmäinen tartunta todettiin heinä kuin puolvelissa Suomessa.
Ja nyt tartuntoja on todettu 24 turkistarhalla.
Tämä pautti on ollut aika nopeata.
Tämä on ollut koko kesänä ehkä pinnalla oleva uudisaihe, mutta se on vähän jäänyt, joissa ei ehkä vähän taustalla ole, mutta siellä on ollut.
Mitä ajatuksia tämä vauhti herättää?
Onhan se tosi huolestuttavaa ja kyllä asiantuntijatkin on sanonut, että se on aika huolestuttavaa, koska lintuinfluenssa ei linnuista kauhean helposti tartu ihmisiin.
Mutta sitten näihin turkiseläimiin liittyy semmoinen riski, että jos voit tulla sellaisia muuttuneita viruksia, jotka sitten tarttuvat helpommin ihmiseenkin.
Luin kans just jonkun New York Times, silloin oli sellainen juttu alkuvuodesta jo, missä käsiteltiin sitä, että minkin tavallaan esimerkiksi jotkut tavallaan hengitys.
En tiedä oikeita sanaa hengitys.
Soluresectorit.
Niin on sen tyyppisiä, että ne on vähän idealle ja jotenkin, että jos niissä pääsee jotenkin harjoittelemaan ja monistumaan ja oppimaan tavoille, niin sitten voisi tavallaan oppia tulla myös ihmiseen.
Toi kuulostaa ihan kammalalta, että virus pääsee oppimaan tavoille.
Mutta se on se, mitä virukset tekevät.
Niin, se on se kohta sellaista elämässä.
Kokononä oli siinä, vaikka hyvin taitavaa.
Niin.
Toi sanottavaa kuulosti tosi pahaltaan, nyt kun sanoit sen noin.
Siellä se opettelee.
Jotkut parastavaa huhtia.
No, toivottavasti se jopi hirveän hyvin.
Mutta toistaiseksi oppi on ilmeisesti mennyt vähän liiankin hyvin perille.
Miten sitten tosiaan haluan sitä vähän käsitellä?
Tähän lintuinfluenssan taltuttamiseen on nyt otettu keinoksi.
Just aika ehkä raaltakin kuulostava tapa,

että ihan puhtaasti tapetaan ne turkiselaimet
ja sitten tapetaan myös niitä luonnon paraisiin lintuja.
Niin, ja sitten näitä nahtkoja ei voi esimerkiksi käyttää.
Niin, mitä ajatuksia ei herättää?
Tavallaan tämä koko kuvio, että kun tulee ongelma,
niin se tuhotaan, tuhotaan tappamalla.
No ehkä turkiseläinten kohdalla etenkin tuntuu vähän vaikealta
tavallaan se raan määritelmä,
ja ne eläimet hän on siellä hyvimpiä tapettavaksi tarkoitettuina muutenkin.
Että eipä niitä mikään avoin tulevaisuus siellä odota,
jos se ei heitä listitä tällä tavalla.
Ei välttämättä niin avoin nykyisyyskään?
Niin, ei nykyisyyskään.
Että tavallaan ehkä se heidän osaltaan on parempi tappaa nopeasti,
kun se lähtee siellä leviämään ja hitaasti kidutaan pois.
Mutta siis tavallaan hän vaikka raalta,
tuntuisi niin siis tavallaan pandemian ehkäisyssä,
niin aika oleellistahan olisi just niitten alkavien
pesäkkeiden tuhoaminen ennen kuin ne pääsee oppimaan
ja leviämään pidemmälle, että tavallaan sitten,
kun se lähtee kunnolla jylläämään se ratas,
niin sen jälkeen on hyvin paljon vähemmän tehtävissä.
Tämä luonnon lintujen tappaminen on sitten taas vähän eri asia,
ja se kyllä tuntuu kaiken tutkimustiedon valossa aika kiinnostavalta ratkaisulta,
koska se ei välttämättä olekaan heti hokas.
Esimerkiksi, koska tämä lintuinfluenssahan on levinnyt
ensisijaisesti naurulokkien kautta,
joka on semmoinen mustapäinen loppilintu,
mutta se on rauhotettu, niin tämä tappo lupaa,
esimerkiksi koskenut niitä laisinkaan vaan muita lintuja.
Sitten se on vähän ironista, että tapetaan tavallaan vähän niin kuin väärä yksilöitä.
Niin, ja sitten myöskin, että se, että tapetaanko niitä luonnon lintuja,
niin kuinka järkevää sitten lopulta on,
koska mitä ne tekee siinä kohta on, ne lähtee hajaantumaa,
ja sitten hän saattaa käydä niin, että ne vie sitä jonnekin muualle.
Joo, tätä on kritisoitu myös toki tätä asiaa,
ja mun mielestä se oli myös mielenkiintoinen tai hyvä pointti,
minkä Matilde nosti teisiin siitä myös,
että ne eläimet myös kun ne sairastuu,
nyt puhutaan näistä turkiseläimistä, niin hän myös kärsii siitä taudista,
että se on inhimillisen kärsimyksen kannalta, niin sitä voi miettiä,
että kumpi se on parempi vaihtoehto,
vaikka ehkä ajatuksena ei kaksi voi tuntua aika julmoitakin se,

että päästetään päiviltä yksilöisentäkin, päästään ongelmasta eroon, mutta just tavallaan se kärsimys on siellä taustalla myös.

Turkis siinä jutussa, siinä ytimessä jutussa oli aika kylmävästi kerrottu siitä, että miten ne eläimet voi siellä tarhoilla, jossa sitä lintuinfluenssa on.

Ja sitten tavallaan ehkä olisi ihan taas ajankohtainen keskustelu, että kun aika paljon on tai aika pitkään on jo varoteltu, että pandemioiden riski tavallaan on koko ajan kasvamassa, jos on tälleen havaittu tällainen ongelma, joka on turkistarhat, joissa jo useimmassa maassa turkistarhoissa on alkanut leviämään lintuinfluenssa, niin kyllä hän se vähän herättää keskustelun siitä, että kuinka tärkeitä meille nämä turkistarhat on, ja mikään itten kestävyys tai tulevaisuus on.

Haluan vähän haastaa enääkökulmaa, koska tässä on myös käytö vaikka esarimielipidepääställä keskustelua siitä, että pitäisi koko turkistarhaus lopettaa, tähän on poliittisesti ikuisuusaihe, mutta tavallaan se, että on aika äärimmäinen vaihtoehto myös, että kun tulee ongelma, niin sitten lähtee sitä tuhomaan sillä ajatuksella sitä ongelmaa, että lopettaa kokonaan joku elinkeinoversus sitten, että yritetais vaikka parantaa näitä oloja, jotta ne vaikka linnut eivät pääsivät lentämään sinne varjotaloihin, miksi niitä kutsuttiin, niin tavallaan sinne.

Asiat on aika silleen, niissä on monta harmaan erisävyötä. Se on totta, mutta turkist tavallaan se tietenkin ei ole keskustelu enää, mikä liittyy pelkästään lintuinfluenssaan, että turkistarhaus nyt ei ole suomalaisten keskuudessa kauhean yleisesti hyväksytty elinkeino muoto tällä hetkellä, ja sitä asiaa ei ole hirveästi, tai että siinä on aika paljon puutteita, jotta se saadaisi sellaseksi, että isoin osa kansasta voisi sen hyväksyä.

Se on myöskään Euroopan tasolla kauhean hyväksyttyä enää tässä vaiheessa.

Joo, mutta hei, nyt mä haluan kuitenkin ottaa myös tässä kohtaa tämän hatun päähäni, tämän elinkeinonharjoittain hatun.

Ja just se, että Suomessa on yli 400 turkistarhaa, ja tuotetaan yhtänsä noin miljoona turkiseläintä.

Mä miitin, että millaisia vaikutuksia tällä lintuinfluenssalla voi myös olla näille elinkeinonharjoittajille.

No siis varmaan ihan tosi isoja vaikutuksia

siinä mielessä, että jos joutuu tappamaan
kaikki eläimenensä mahdollisesti,
ja sitten niitä turkeeksi ei saa edes käyttää,
niin kyllähän se on niin kuin inhimillisesti tosi tragista.
Ja mä just miitin myös sitä, että nyt pitää
oikeastaan myös toista juttua,
jossa sitten Nadia Paavolla kirjoittama juttu aiheestaan,
niin siinä tuodaan just tämän elinkeinonharjoittajan näkökulmaan.
Se oli hiukan aikaisemmin kirjoitettu.
Ja sieltä tuotiin myös esiin sitä,
ylipäättään sitä turkisalaan tilannetta,
ja sitä, että miten tavallaan mä se,
että tämä lintuinfluenssa on nyt tullut,
ja sitten aiheuttaa tällaista haastata elinkeinonharjoittajille.
Niin sitten kuitenkin se tilanne ei myöskään
sitä ennen helppo.
Eli just se, että siellä oli esimerkkiä,
oliko se huhtikuun 2022,
kun järjestettiin turkisuutokaupaverkossa,
niin 90 prosenttia vaikka minkinnahoista jäi myymättä.
Niin tavallaan se, että tämmösen kauden jälkeen
tulee sitten vielä tällainen toinen haaste,
niin se voi monessa elinkeinonharjoittajasta tuntua aika rajulta.
Varmasti voi.
Ja kyllä mä ajattelen, että jos tässä jotenkin aletaan
miettiä jonkin tyyppistä siirtymää tästä nykyisestä
turkistarhauksesta johonkin muuhun,
niin kyllä sen siirtymän pitäisi myös olla
niille elinkeinonharjoittajille oikeudenmukainen.
Se oli tietenkin aina sitten poliittinen kysymys,
että millä tavalla se oikeudenmukaisuus taataan.
Näinhän se on.
Ja siis niin kuin,
kyllähän toi tavallaan jo 90 prosenttia,
jotain tuotetta jää ostamatta,
niin se herättää aika ison kysymyksen,
että onko tää enää niin kuin sellainen tuote,
jota ihmiset haluavat tai jota kannattaa tuottaa,
jos se josta ja niin kuin ole ainakaan näissä
mittasuhteissa.
Kyllähän se vähän niin kuin siitä kertoo,
ja silloin kannattaisi niin kuin jotenkin pitäisi
yhteiskuntana katsoa vähän eteenpäin,

että mikä on se seuraava askel.
Ja sitten tavallaan niin kuin tässä on nyt vähän
hyppään taaksepäin tähän niin kuin yleisen
lintuinfluenssa asiaan, että se on se pieni pelko,
että ihmiset on varmaan aika silleen niin kuin
väsyneitä pandemian uhkaan,
ja ketään ei ehkä ihan hirveästi tällä hetkellä
kiinnostaa joku pandemian ehkäisy,
koska ihmiset on silleen, että come on.
Kyllähän tässä on jo kärvisteltä,
ja on ollut rajoitteita, ja on ollut sitä sun tätä,
mutta sitten taas jo niin kuin koronastakin
varoteltiin tai ei nimenomaan koronasta,
mutta siitä, että joku pandemia voi olla tulossa,
niin jo pitkään, ja sehän ei tarkoittanut sitä,
että sitten kun se yksi tulee, niin se jää siihen,
vaan se oli enemmän sellainen osoitus,
että meidän nykyinen maailma toimii vähän niin kuin
sillä tavalla, että ollaan tosi alttiita pandemioille,
ja se tarkoittaa, että se on hyvinkin todennäköistä,
että se tapahtuu uudestaan,
ja silloin jotenkin pitäisi reagoida ajoissa,
koska vaikka se nyt olisi esimerkiksi tietyille,
eli keinonharjoiteille iso juttu,
ja he tarvitsevat siihen tukea,
niin se on silti huomattavasti pienempi juttu,
kun jos sitten taas Euroopassa vaikka pääsee leviämään
niin kuin laajemmin, niin kuin tämä asia,
niin sitten se vaikuttaa kaikkiin taloihin siinä vaiheessa.
Puhuksen nyt tavallaan pitää vähän tarkentaa,
että puhuksen nyt pandemioista just tällä tavalla,
että ne vaikuttaa vaikeusteen,
eli keinonharjoittajien vaipuhuksen siinä mielessä,
että koska nyt huronan kohdalla on puhuttu myös ihmisistä,
ja ihmisiin tarttuvista viruksista,
niin tavallaan kummassa se nyt puhut tässä kohtaa.
Ihmisiin tarttuvista, että jos se virus kehittyisi sellaseksi,
että se pääsi ihmiseen, mihin on vielä matkaa,
mutta sitten se, että siihen on matkaa,
niin ei tarkoita, että se olisi vahdo tontaa.
Niin toki nämä leviävät virukset on ollut tosi vahvasti yhteydessä
nimenomaan eläintuotantoon,
sekä koronaa, että nyt tämä lintuinfluenssa,

ja lintuinfluenssalla on myös historiaa,
että se on levinnyt täällä tässä siibikoria
tuotantotiloksessa myöskin.
Niin kyllä mun mielestä tässä on ehkä sellainen
isommankin keskustelun paikka jossain kohtaa siitä,
että onko tämä nykyisen kaltainen tehostettu eläintuotanto
sellainen pitkällä tähtäimellä kestävä tapa,
jos sieltä sitten tulee näitä muuntuvia
ja tosi korkea patokienisiä viruksia.
Jossainhan just varoteltiin kanssa,
että tämä sama, mitä nyt on tapahtunut
niin kuin Turkistiloilla niin, että voisi tapahtua
periaatteessa myös possu sika,
possu eläimille, ja että niidenkin tilaa.
Mitä näitä nyt on?
Näitä on eläimiä, possu eläimiä.
Ja että nekin tilat pitäisi tarkastaa,
että joittenkin, jos on iso lintuinfluenssa uhka,
niin että pitäisi tarkastaa myös niitä,
ja sehän on vielä tavallaan,
sekä vielä isompi elinkeino,
että vielä laajemmilla,
niin kuin maantieteellisillä alueilla löytyy
isoja sikatiloja kuin mitä löytyy,
niin kuin Vaikkaminkki, YM, Turkistiloja niin,
tiinäkin.
Hei, vähän jo sivuttiinkin,
tätä ihmispuolta,
niin mennään vielä vähän tarkemmin siihen,
että millainen riski tai onko sellaista,
että se virus leviää ihmisiin,
niin vähän sitä sivuttiinkin,
mutta miltä se näyttää nyt tämän?
Niin, tietenkin just vähän riippuu siitä,
mikä sen viruksen seuraava oppimisaskel on,
että kuinka tarttuva se on ihmisiin.
Ehkä mä haluaisin nostaa sen asian esiin,
että yksi semmonen, mikä on luonnonlintujen näkökulmasta
tavallaan huolenaihe tai pelko,
on se, että ihmiset alkaisivat pelätä lintuja liikaa,
tai jotenkin, että lintuviha tulisi jotenkin esiin.
Se olisi sellaista aitoasia.
Perkeä nyt jo lintuja, vaikka kuinka paljon?

Minä kään kaikista linnoista välttämättä niin paljon,
ja vaikka poskihan heti esimerkiksi ei ehkä ole aivan suosikin lajini,
mutta lähinnä se, että kyllähän perushygienian avulla selviää aika pitkälle,
että ei tarvii mitään luonnossa liikkumista vaikka varoa,
tai jos et toki ois, ei kannata välttämättä kuolleita lintuja lähteä,
syömään tai...

Mitä mä ois näin maistattu kuolleita lintuja?

Minä ennen olen, sillä ei ihan raakana, jossa on löytänyt.

Mä luin Birdlife Suomen sivuilta tällaisen yhdessä tapauksesta,
jossa ihmiset sairastoivat kyniessään luonnosta löytämään
lintuinfluenssaan kuolleita joutsenia ruuaksi.

Mitä? Kaikenlaista ihmiset puuhaa.

Naurulokki oli kyllä lapsena mun lempilintu,
että on vähän surullista, että niilläkin on tällainen kohtalo nyt koittanut.
Siis mun täytyy sanoa kan samaan, että mä kuulin tämän naurulokkia.
Sittenkin herätti ihan eri tavalla sympatioita,
vaikka jostain valkoposkihan, tai sillä tavalla,
että ehkä tuossa oli mitä sä sanoit,
niin siinä on ehkä oikeasti pointtia,
vaikka mä vähän nyt nauraskelin tällä tai oli sillä,
että linnut on jo pelkää niitä muutenkin, mutta...

Taustalla ehkä se, että mä tosiaan harrastan lintuja jonkin verran,
ja se on ehkä semmoinen harrastus, että aina välillä,
kun siitä asiasta puhuu, niin tuntuu vähän kuin olisi joku lapsi,
joka puhuu jostain mielikuvitus ystävistä.

Että tässä kuuluu aika tiltauttia, kuuluu hippiäinen,
ja sitten keskustelukumpani reaktio usein on sellainen,
että ah, et, ei kiva.

Kiva sulla.

Lyset ei arvosta lintuja tarpeekse.

No ei, emme tarkoita sitä,
mutta se on ehkä semmoinen...

Se on omaa semmoinen pieni kiinnostuksen kohteensa,
jos sitä kiinnostusta ei ole,
niin sitten jollain tavalla maailmaa ehkä hahmottaa vähän eri tavalla.

Ja siis tota, ja varmasti myös se, että tavallaan,
kun puhutaan myös näistä linnuista,
ja siitä, että kuitenkin lintuinfluensa on haastava tilanne,
linnuille siinä on kuollut paljon lintuja,
niin pitää ehkä jostainkin muistaa myös se,
että me ei voida luonnosta ottaa jotain yhtään asiaan,
mistä me vaikka ei tykätä.

Eli tämä nyt, että se on vaikka se valkoposkihan,

niin ei voida poistaa,
koska ikousysteemit on niin monimutkaisi jotenkin kokonaisuuksia,
ja just se, että voi olla myös tosi vaikea hahmottaa,
että miten se koko ketju menee,
ja mitkä ne seuraukset on,
niin tavallaan jotenkin tämmöinen kokonaiskuvan hahmottaminen
myös voi olla todella vaikeeta.
Näinpä, ja niin kuin tavallaan,
just se, että tällä arkiyhmisenä,
vai kaikista meistä on nyt tullut ammattivirologeja,
koronan myötä ainakin jos Twitteriä sellaista nykyistä äksää,
niin tuli ainakin sellainen vaikutelma,
että varovainen on ykkös asiantuntija tässä, miten leviää,
mutta se on varmaan aika vaikeasti hahmotettava ja ennakoitava,
että missä kohtaa,
se muuttuu kuinkakin suureksi riskiksi ihmisille vaikka,
mutta tavallaan ehkä on nyt huomattu,
että kannattaa mieluummin olla ajoissa varovainen,
kun siinä kohtaa,
kun maito on kaikki alle kaatunut varovainen,
koska se, mitä vaatii, on ihan eri taso,
kun täistä lintuinfluenssastiust on ollut sitä,
että sitten jos se pääsi leviävään,
niin se on ihan hirveästi tappavampi,
kun vaikka korona oli,
niin sitten tavallaan se tuo siihen oman eri askeleensa,
ja nyt vaikka vielä ollaan ihmisestä hyvin kaukana,
niin on kuitenkin ollut esim. puolankissa jutut.
Nekin oli silleen, että ne oli aika silleen eri puolilla
ja aika erityyppisiä kissoja,
että oli sekä ulkokissoja, että sisäkissoja,
että siitä oltiin aika huolissa,
että miten se on levinnyt niin erilaisiin,
ja niin kuin toisistaan,
vaikka turkistarheeläimet on kuitenkin ollut silleen,
että se iskee yhteen paikkaan,
missä ne eläimet on aika supussa keskenänsä,
mutta sitten, että siinä kohtaa,
kun se alkaa tolleen leviään erilään toisista oleviin yksilöihin.
Joo, mä sain kiinni.
Hei, tämä haluan vielä lisätä tähän lintuinfluenssaan
ja ihmisiin, niin silloin,
tai hetkainen, silloin,

kun se oli oikeasti ongelma,
ja leviin ihmisten kannata siinä mielessä,
että se löysi ihmisiin, niin se tapotaan H5N1-virus puolet,
ihmisesti, johon se onnistu tarttumaan,
ja se ei kuitenkaan tarttunut silloin ihmisestä toiseen,
mutta mä mietin sitä, kun mä luin tämän ohdan,
ja mietin se, että mä oon seuranut tätä,
miten tätä on uutisoitu, ja miten tähän on reagoitu,
niin mulla on jotenkin välittömästi heräs se kysymys,
että jos tämä on oikeasti ollut jotenkin näin hirveän ja pelkoa lietsova,
niin miks tästä ei puhuta nyt enemmän,
ja sitten toisaalta mun tuli tämmöinen helpotus,
että hei, heranjasta se tämän kaad,
että jos ihmiset ei tällä hetkellä jakson jotain lietsoa
että onhan sitä panikkiä ollut tarpeeksi,
niin miten te ajattelette tästä?
Varmaan lintuinfluoseseen, kun se on tavallaan vähän tuttu,
tai siis silleen, että erilaisia lintuinfluensseepidemioita
hän on ollut jo en muista kuinka pitkään,
mutta siis silleen jo vuosia, vuosiasiaista.
Ja siis tämä oli joskus 2000-luvun vaihteessa
sitä tota alinfluoressiaan ja pandemian pelkoa lietsi,
että se on, mitä mä kemoin.
Siis tavallaan ihmisille voi tulla sellainen,
että onhan näitä kuultu, ja se ei johon kuitenkaan
koskaan tullut omalle kohdalle tai niin kuin lähipiiriin.
Niin, kyllähän niin kuin tavallaan sitten,
sit jos, mun mielestä jo,
lintuinfluenssa on tosi huolestuttavaa,
ja on just ehkä nimenomaan se,
että millä tavalla se saattaisi muuntua
sillä tavalla, että se olisi ihmisille nykyistä
tartuttavampi,
mutta sit just ehkä,
ehkä sit siinä kohtaa just puhutaan
enemmän sit ihmis pandemiasta,
sit siinä kohtaa, kun siitä tulee oikeasti
sellainen niin kuin tosi iso uhka,
että kyllähän niin kuin erilaisia viruksia
ja bakteereja on paljon maailmassa,
että se on ollut tosi tappavaa, niin ainakin koronan kohdalla,
joissakin muistanne varjanteista, kun puhuttiin,
niin usein ne, jotka olisi vähän vaarallisempia,

ei myöskään välttämättä ollut niin hana koita leviämään.
Niin, sehän on tavallaan virukselle huono olla
hirveän tappava, koska
jos sä tapaat ihmisen ja
vielä etenkin, jos tapaat nopeasti, niin sehän
ei pääse levittämään sitä,
että jotkut Ebola-pandemiatkin, niin hän on
yleensä jäänyt aika paikallisiksi,
kun se on niin tappava ja sit siihen
myös tietenkin puututaan eri tavalla,
mutta sit tällainen korona, joka on tosi
monella piilevänä,
niin sitä hän levitetään tosi helposti,
kun kaikki vipeltää
sen viruksen kanssa ympäriinsä.
Joo, ei mä siis, lähinnä vaan,
ihanaa, että ei ole samasta joukkohysteriaa
myöskään tästä, että sellaista
ei kaivata, mutta
tämän tottaan, että silti mä oon tostolle
myös tällaisia seikkoja.
Se on vähän kurja ehkä, että ihmiset
jotenkin yleensä on joko joukkohysteriassa
tai sitten joukkolamaantumisessa, tai siis silleen,
että se oli hyvä, jos ihmiset voisi olla
silleen rennollotteja, ihan niin kuin
rauha selämänsä kanssa, mutta silti
ottaa vakavasti niin kuin tietynlaiset
ennakointitoimet.
Ehkä se jotenkin tällä hetkellä ei hahmotun
niin kauhean hyvin vielä yhteiskunnassa,
koska se on nimenomaan rajattu näille
turkistarhoille, toki jonkin verran
tulee vastaan ihan
liikkuessa, niin kuolleita lintuja tuntuu
enemmän tulevan,
mutta kuitenkin se on
ennyliä, enkä syö,
mutta
muuten se on kuitenkin suhteellisen
näkymätön, ja just niin tarkkojen
turvatoimien takia, niin eihän sieltä
olla myöskään niin kauheasti muut, kun asiantuntijat

käy.

Joo, ja toki tästä tyyntä osoittaa huomioon,
että me katsotaan tätä asiaa
hyvin täältä pääkaupunkiseudulta päin,
että jos asia tapahtuu pohjemmaalla,
ja siellä tämä turkistarho on
elinkeinoja ja muuta, niin siinä
tota,
siinä voi tulla sellaisia harhoja
ajatuksissa, että ei tavallaan hahmota
sitä kokonaisuutta, kun se ei
siihen vaikka omaan lähipiiriin
osu. Yksittäinen sellainen asia
myös on se, että Suomessa ei kauheasti
ole sellaisia lintuja, kun esimerkiksi
vaikka se norjan pikku kajava,
niin se on kuollu ihan tuhansittain
siellä, jotka pesi
sellaisissa niin, kun kutsutuissa
kolonioissa, että ne on
hirveän paljon lintuja samassa paikassa
samaa aikaan, niin sitten se ei välttämättä
ole sentäkijä myöskään Suomessa niin näkyvää
tai niin, niin kuin
tuhoisaa, koska meille ei ole
niin paljon sellaisia lajeja, jotka tälle
tekisi.

Joo, hei, tästä oli
riittäisi puhuttava vielä paljon, mutta
seuraavaan vaiheeseen, eli
liikenteen
lentoliikenteen tukiin.
HS kertoo, että Suomen valtio
tulee tukea
ostojen kauttamaan sisäistä lentoliikennettä
huomattavasti muita liikennemuotoja enemmän.
Valtioon ostoilla
viilataan siihen, että valtio ostaa
kannattamattoman
kannattamattomia joukkoliikenteen
valveluita tai siis sellaisia palveluita, jota
ei olisi yritysten kannattavaa
järjestää. Ja valtion suora tuki

lentomatkusta kohden
99 euroa per matkustaja
ja sitten taas vastaavasti
junamatkankohdalla, se olisi niin kuin 4 euroa.

Eli tässä on
yli 20 kertaa
enemmän tukea lentomatkustukseen
vertona junamatkustukseen.

Ja
oli tämä, oli sun juttu ja
ennen kuin aletaan perkaamaan
vielä tarkemmin, että mitä tässä on taustalla,
niin voisiko sä vähän vielä avata,
mä en halun tuoda ilmiötäkin tätä
vähän journalistista prosessia, niin
miten tämä on asia selvis ja miksi
tästä puhutaan just nyt?

No, tässä tietenkkin taustalla on
se, että
keskusteltu tosi paljon lentämisestä
ja lentämisen ilmaston vaikutuksista,
joka usein herää tämmöisten
erilaisten ilmaston
muutokseen, kytkettyjen
sään ääri ilmiöiden ja erilaisten
luonnon katastrofien kohdalla,
joka nyt sitten tänä kesänä
suomalaisille oli just roudoksen,
erityisesti maastopalot ja välimäärä
ylipäättään.

Niin sitten sitten tavallaan
perhdyttiin tämmöisiin lentämiseen
ja matkailuun
keskittyviin seikkoihin
ja mua alkoi kiinnostaa se, että
millä tavalla Suomen valtio
suoraan tukee
lentämistä muihin kulkumuotoihin verrattuna.

Se oli tavallaan tän jutun
jutun alku ja sitten ensimmäinen asia,
mitä sinne kohtaa tehdään,
aletaan sitten soitella eri ministeriöihin
ja vähän kirjaa tässä tietoa, koska

se, että käy itsellä
läpivaltion budjettia, niin se on sellainen
taito, jota itselläni välttämättä
ei niinkun kauhean syvällisesti ole,
koska se vaatii aika paljon
työtunteja, niin ministeriöstä
usein näistä näissä osataan sitten myös auttaa.
Joo,
hei, voiko sinä vielä vääntää
rautalangasta, että mistä
me puhutaan, että kuuluuko vaikka joku Helsinki
Oulu tähän kategoriaan
vai kuuluu, onks tässä kyse
jostain toisenlaisesta?
Me ei puhuta Helsinki Oulu yhteydessä,
koska se on markkina ehtoinen,
eli sitä ei ostata.
Eli tässä puhutaan nimenomaan
sellaisista
lentoliikenteessä kotimaassa, huom.
Paikastaan kotimaassa ei ulkomaan
lennossa, jotka toimivat markkinaehtoisesti.
Mitä valtio ostaa
nyt tässä tapauksessa finna-erilta,
joka voitti sen kilpailutuksen,
koska se olisi
muuten kannattamatonta
se lento.
Nimenomaiset kentät,
joita tässä käsiteltiin,
on sellaisia
muun muassa sellaiset kentät, jotka
joiden lentoliikenteen finna-er
pitkälti lopetti
koronan myötä
ja valtio alkoi ostaa.
Kentät on kajaani kemi kokkolla,
Pietarsaari, Joensuu,
Jyväskylä.
Eli olisiko tilanne se, että jos valtio ei
tukisi, niin
näitä ulentoja ei olisi?
Ei välttämättä.

Varmaan lentoja olisi vähemmän.
Sitten pitäisi etteä muita rahoitusratkaisuja.
On muitakin kenttiä Suomessa, joissa on jonkin tyyppinen kunnallinen rahoittaja.
Yksi näistä on esimerkiksi Pori, jossa Porin kaupunki vastaa suurasta osasta niistä lentoliikenteen kuluista, mutta siellä on myöskin paikallinen kauppakamari.
On myös yksi näistä rahoittajista.
On todennäköistä, että jos ei tullis mitään tahoa, joka olisi rahoittanut rahoittamaan, lentoliikenteen kyseisille kentille vähennissä huomattavasti.
Minun on pakko nostaa yksi tosi mielenkiintoinen faktaa tältä sun jutusta.
Tämä kuvaa ehkä tilannetta kanssa, että välillä tulee leennetty jopa tyhjä lentoja, ja keskimääräinen täyttöaste olisi 25 prosa, niin se ehkä kuvaa sitä markkinaehtosuutta tai markkinaehtoisuuden vaikutusta, jos sellainen olisi, niin ihan varmaan hirveästi ei silloin lentoja olisi, jos tilanne on tällöinen erityisesti nämä tyhjät lennet.
Se on sellainen, että se on jonkin verran ilmeisesti kokonaisukuva, on parantunut tänä vuonna, kun lentoliikenne on vähän elpynnyt niistä koronavuosista, että se on semmoinen viime vuoden lopuksi, niin joo.
Hei, mut nyt Matilda, mitä ajatuksiin

sulle herästä tästä jutusta, tästä aiheesta?
No siis
mun mielestä
aina on ollut silleen jotenkin
absurdi asia, että
kuinka paljon Euroopassa joutuu
ajoittain pulittamaan
junamatkasta verrattuna lentomatkkaan,
niin se
on aina tuntunut ihan
koomiselta, että
se jotenkin korostu tosi selkeästi
tota, kun asuin peräkkäin
Joensuussa ja Madridissa
niin juna
Joensuusta Helsinkiin
kesti 4 tuntia 20 minuuttia
ja maksos
melkein sama verran
kullentomadridista Helsinkiin joka
kesti 4 tuntia 20 minuuttia
niin lopputuloksena halusin, kun mä vierailla
mun perheelluana
Madridista tai Joensuusta, niin se oli mulle
about yhtäsuuri vaiva ja about
saman hintasta,
mikä tuntuu aika absurdilta
ja sitten
noista junainvestoineista
niin miettii, että
kun junaan kerta käytetään
noin vähän
niin siellä näkis aika
isoja mahdollisuuksia, jos siihen sijoitettaisiin
enemmän rahaa, että kuitenkin
joissain Euroopan maassa saadaan
vaikka joku
Barcelona-Madrid-junaväli, niin se on yli
600 kilsan matka
ja se on 2,5 tuntia
niin Suomessahan ei ole tälläsiä välejä
missä sä huristaisit 600
kilsaa 2,5 tunnissa

että siitä jäädään aika kauas
ja ne on tietenkin hirveän kalliita
investointia ja mutta tavallaan
että kun toi lentämiseen
hän tavallaan se vetovoima liittyy
usein siihen nopeuteen, että kaupunginkilpailukky
paraneeku, silloin niin kuin nopeat
yhteydet muihin kaupunkkeihin
niin se
tavallaan se lentämiseen ei pitäisi olla se
hainut vaihtoehto aina niihin nopeisiin
yhteyksiin, että junallakin voidaan saavuttaa
aika nopeita yhteyksiä
ja siitä puuttuu se sellainen lentomatrustuksen
jäykkä etukäteen saapuminen
ja odottelu ja ollaan
tavallaan yleensä suoraan keskustassa
keskustassa, niin junaan voisi liittyä
ympäristöasioiden lisäksi
mutta tietenkin tämä ympäristö on tässä
tärkeä asia, mutta tavallaan junassa olisi
paljon hyviä puolia, jos siihen investohi
taistaa.
Niin ja siis pakko tarkentaa sen verran
luvussa, mitä missä keskustellaan
niin tässä nyt ei ole niitä
junaliikänteen, investointia
infrastruktuurin kohdalla uuden rakentamiseen
tai muuta. Tässä puhuttiin
just nimenomaan niistä valtion ostamista
tietyistä vuoroista
ja siitä, miten se tukisumma
tavallaan jakautuu sen mukaan
että kuinka paljon siellä on matkustajia
siinä kyseisellä reitillä
junalla VS
sitten lentokoneella.
Eli sitten kyllä siis Suomessa kyllä
tehdään erilaisia ride-infra-investointia
ja kunnostetaan junaratoja ja
muuta, mutta
toki se ehkä pistää kysymään, että
jos näitä maakuntalentoja

hankitaan ja ne on
tavallaan vähän keino-tekaisen
halpoja sen takia, koska
valtionita tukee, niin onko siinä myöskään
sitten
kannustinta rakentaa, esimerkiksi
niitä nopeampia junayhteyksiä
samalla tavalla.
Niin sitten kyllä jotenkin herää salain kysymys, että sen sijaan,
että lentäis vaikka jo en suusta,
niin jos se nyt on se junaratasen
neljä ja puoletuntia vaut,
niin että voisiko siihen saada
vaan niin paljon nopeamman junayhteyden,
että sitä ei tavallaan tartti sitä
lentoa, että mikä on se pakko, että
niin kuin se matkan olisi
pakko taittua nimenomaan lentäen.
Mutta hei tota, vielä vähän
siihen, että vaikka Matilda
viittasitkaan tähän Madridiin ja muuta
niin just se, että
että mitkä ihmiset
tai mihin tarkoituksiin taas sitten Suomen sisällä
juuri näitä, niin kuin sisäsi
näitä, näitä lentoja,
niin mihin näitä käytetään.
Onko se juuri se vetovoimaisuus
siihen bisnekseen tai muuhun
vai mihin näitä tarvitaan?
Neitä on perusteltu alueiden
saavutettavuudella ja sitten myös elinkeinoelämän
tarpeilla
ja näitä alettiin nimenomaan ostaa
Marinin hallituksen aikana
perusteena se koronatillanne,
mikä siinä kohtaa oli.
Ja sitten ajateltiin, että tämä on tämmöinen
siltäratkaisu markkinaehtoisen liikenteeseen.
Nyt hän sitä ei oikein voi enää perusteella
koronalla, mutta on kysymys, että
mitä tämän hetkinen hallitus
aikoo tulevassa

budjettiriihessään tähän asiaan
tehdä. Mutta niin, että ketkä
näitä maakuntelentoja käyttää,
niin työmatkustajat varmasti ainakin
turistit uskoisin myös, että
jos on just vaikka
lento Helsinki-Vantaalta jonnekin
kaukomaille,
niin sitten ehkä halutaan mieluummin
tulla helpommin.
Samalla välineitä.
Lento yhteydessä sitten Helsinkiin.
Mutta siis tavallaan
koronassa kävi ehkä jotenkin yleisesti
lento liikenteelle silleen hassusti,
että ennen
koronaa tavallaan lento liikenteen
haitoista puhuttiin hirveästi
sekä Suomessa että maailmalla,
niin kuin yleisesti
kiinni Ruotsissa esim. saatu lentäminen
niin kuin jo laskuun ennen koronaa
sen lentohäpeen ja tällä sen kautta
ja Suomessakin oli tyyli
musta kotusvalitsi, must
lentohäpeä tai joku tällainen
valittiin vuoden tai kuukauden
sanaksi ja niin kuin sitä,
se oli hirveän pinnalla ja pohdittiin, että
miten tätä saataisi vähennämään. Ja sit kun
lentäminen lähtikin oikein rytinällä
vähennämään, niin sit mentiin kenemmän
paniikkiin, että Herra Jästas nyt se on
vähentynyt se lentäminen ja sit aika
monivaltiotukia aika raskaastikin
niiden niin kuin
kansallisia lentoyhtiöitä
niin kuin etsin jotenkin
siitä keskustelusta, että
niin kuin ja mä en tarkoita, että niitä
olisi voinut jättää kokonaan tukematta,
mutta tavallaan siinä niin kuin kokonaan
unohdettiin se, että meidän oli tarkoitus vähän

niin kuin pyrkiä siirtymään tästä liikennemuodosta
vähän muihin liikennemuotoihin,
niin se keskustelu jotenkin
unohdettiin ja yritettiin
vaan niin kuin täysillä elvyttää sitä sille
samalle tasolle keskustelmat
tai ihan hirveästi siitä, että onko se sama taso
oikeasti se taso mihin nyt kannattaisi
tähdätä vai kannattaisiko
niin kuin etsiä joku välitaso
mun on myös pakko
tässä ottaa taas tällainen
tällainen hattupäähän, että siis joku
voisi tässä yhteydessä ihan hyvin todeta
että mitä merkitystä
tällaisen yhden
pienemmän sisäsillä
lennolla erityisesti, vielä kun ne ei ole kaikki
sisäset lennot vaan on tällaisia
mistä on puhuttu
niin tavallaan, että miksi me nyt johdetaan
jostain ilmastoon asioista
eikö tämä elinkeinoelämän tarpeet
paina tässä vaakakupissa enemmän
ja eikö tämä
päästön asia
eikö tämä vois
enemmän katsoa enemmän EU-tasolla
että onko meidän Suomessa mitään järkeä
jotenkin lähtee tällaisista
kuitenkin aika pientä osa asettajani
jollain tavalla syylistämään tai kurittamaan
eikö tämäkin ole ihan semmoinen relevantti
katsata kantaa tai joku voisi hyvin ajatella
aina. Siinä mielessä hän kyse
ei ole aivan pienestä
että sen voi toki pilkkoa tollaiseksi
pieneksi asiaksi, mutta tavallaan
tutkijat on jo pidemmään ollut huolestuneita
yleisesti yritystuista, jotka on
ilmastolle haitallisia yritystukia
ja niiden tukien kirjo on paljon laajempi
kun nää

kyseiset lentomatkat, että tavallaan
valtiotukkeja aika montaakin
elinkeino toimintaa nimenomaan
jotka on taas ilmaston kannalta haitallisia
niin kyllähän siinä on välillä
silloin se ristiriitä, että jos samalla
valtiona sanotaan, että me pyritään
nyt pyritään tähtämään
tähän ilmastotoimintaan
mutta sitten kuitenkin oikein väiväkisin
elvytetään sellaisia toimintamuotoja, jotka
on ilmastolle haitallisia, niin siinä on
sellainen vähän niin kuin
et porskutetaan niinku kahteen suuntaan
jotka vähän niin kuin menee vasta
on ristiraskeskenä.
Niin siis kun katsoo globaaleja
lentoliikenteen päästöjä, niin on hän
näa Suomen maakuntaleen nyt aivan
pieni hituunen
siinä kokonaiskuvassa
mutta sitten jos ajattelee, että tavallaan
niiden ostolentojen
määrää, että kuinka paljon
sieltä ihmisiä matkustaa, niin kyllähän
siinä kohtaa ne henkilökohtaiset
hiilidioksili päästöt nousee
aika isoks per matkustaja.
Nyt se on sinänsä ihan
niin kuin relevantteja pohdintaa, että
kun lentäminen on tosi ilmaston intensiivistä
niin missä kohtaa tavallaan pitää
miettiä sitä, että
kuinka iso se päästä kuorma on
nimenomaan per
ihminen.
Ja myös ehkä
on relevanttiin miettiin niitä korvauskeinoja
koska tavallaan ihan pahimmat
lennot on niitä pitkiä mantereiden välisiä
mutta toisaalta ne on myös niitä
lentoja, joilla on kaikkein hankalinta
löytää tavallaan korvaava metodi.

Jos sen lennät jonkun valtamerän yli
niin se korvaava metodi olisi sitten laiva
ja senkä päästöt ei ole kauhean hyvällä
tasolla ja se sitten kestää viikkokaupalla
niin se on tavallaan se korvaava keino
on tosi hankala, jossa on oikeasti pitää
päästä sinne, mutta sitten
vaikka sekä Suomeen sisällä
ihan niin kuin EU-tasolla
vaikka EU-sisällä
niin niitä korvaavia reittejä olisi
aika paljon helpompi löytää.
Niin ja sitten toki
maakuntallento, että sisäset
lennot on sellainen asia, mihin
Suomi ja Suomen hallitus itsessään
voi vaikuttaa, että sitten
taas joku huomattavasti sinänsä
isomman skaalan asia,
kuten vaikka lentopoltoaineen
täysi verovapaus, joka on
olemassa EU'ssa, niin se on sitten taas
ja EU'ssa itseasiassa myös maailmassa
ylipäättään aika pitkälti
lentopoltoaineen, on kaupallisissa
yhteyksissä verotonta.
Niin
EU'ssa käsitellään
energiaverodirektiivin
uudistusta, joka siis määrittelee
juurikin tämän verovapauden EU'ssa,
mutta se kuten
EU-toimionasta tiedemme, niin se
toimintaa ei välttämättä aina
ole sitä nopeinta. Ketterää, ketterää.
Niin
se on ilmeisesti suhteellisen Jumissa
ollut siellä jo pitkään.
Eli tarkoittaksaa, että tavallaan
että sen takia myös ehkä on
olennaista puhua Suomen
mihin Suomi voi vaikuttaa ja ehkä mihin
voidaan vaikuttaa nopeestikin.

Niin ehkä just ilmasta päästään näkökulmasta toki myös, ehkä siitäkin näkökulmasta, että kun hallituksilla on aika moinen tai talousohjelma, jossa tehdään paljon säästöjä erilaisiin asioihin, niin onko esimerkiksi juuri tämä se mihin valtion varoja kannattaa käyttää, että on sitten kuitenkin näitä myös muita esimerkkejä, jossa vaikka sitten elinkeinoelämää just kauppakamarit on osallistunut vaikka kustannuksiin. Varmaan semmoisia asioita tuleva hallitus sitten pohtii sinne budjettiriin, tai se tämän eteenhallitus pohtii budjettiriin. Ja tavallaan toi lähtökysymys siitä, että onko joku asia merkittävää, jos se on niin kuin vaan pieni osuus, niin sillä logiikallahan Suomen ei tartsisi ikinä tehdä mitään, koska Suomihan tulee aina olemaan niin kuin hyvin pieni osuus niin kuin maailman päästöistä, koska on niin kuin äärimmäisen pieni maa ja äärimmäisen vähän ihmisiä, että tavallaan sitä varmaan pitää Suomessa katsoa niin kuin sen niin kuin henkilölle ja ettavan niin kuin yhden henkilön ilmastokuorman kautta, eikä sen kautta, että paljon nyt suomalaiset niin kuin koko ryhmänä maailman päästöistä tekee, koska soisit vähän sama kuin Kiinassa, ja että ei ihmisiä viiden miljoonan ryhmiin, ja kysyttäisit paljonko ne he vastaavat päästöistä ja ei siinä ole mitään järkeä. Niin, suomalaisten henkilökohtaiset päästöt on tosi isoja, noin niin kuin maailmanskaalassa. Hei, tämä on ihan super mielenkiintoinen, me ollaan puhuttu tosi paljon

ilmaston puolesta, mutta niin kuin allekin totes
että siihen on syys ja miksi me sitä
käsitellään juuri tästä näkökulmasta, juuri
tässä
maailman ja kotimaan poliittisessa tilanteessa,
mutta tuleeko vielä joku sellainen
pointti, minkä haluaisitte lisätä ennen kuin mennään
seuraavaan ajeeseen?
Hormaan kyllä
jotenkin tyhjensin aikalaila oma
samaisen arkkuni tässä eheessä.
Joo, mulla on tähän mitään henkilökohtaa,
mä oon lentänyt nollakertaa
Suomen sisäselän, no.
Niin totta.
Ei ole kokemusta.
Niin toki, tämä on
taas hirveän pääkaupunkiseutulainen näkökulma
helposti tässä korostuu, että en myöskään
haluaa vähätellä sitä alueiden
elinvoimaisuuden
säilymisen tärkeyttä
tässä.
Niin onhan tämä ihan puhtaasti taas, kun voidaan
puhua laajemmastakin tästä ajan, että
miten kaupungistuminen
ja kuinka paljon on syytä
tai poliittisesta nähdään järkevänä
pitää elinvoimaisuutta
missäpäin ja muuta.
Ja sitten taas itse vaikka
totenkin myös, että on ehkä täältä Helsingiläisestä
näkökulmasta katsona asiaa, mutta sit
mä katon asiaan myös sellaisesta näkökulmasta,
että
ei ole juna, eikä lentokoneyhteyttä
sinne kaupunkiin,
minä yritän usein
päästä, niin
ei ole myöskään sen kautta kosketusta
asiaan, niin siinä on myös
monia eri vaihtoehtoja, että se ei ole
joko tai.

Niin on lisää maakuntalentoja, kiitos.
Ei, minulla ei nyt totta hän kantaa, mutta totta hän on enää. Jokaisen kuntaan omamaa kuntalento.
No niin, no niin.
Ei pääsäännöksi tässä mitään inspiraatioita kenellekään, mutta juu, sellainenkin voidaan joskus nähdä tällainen avaus, mutta hei siirrytään Pumaan pojista koulussa, eli suomalaisten, kouluisten, pisatulosten kehitys on herättänyt huolta jo pidemmän aikaa, ja HS Julkaisen jutun, jossa perataan, että itseasiassa tyttöjen tulokset ovat yhä huipputasolla, mutta tulosten heikkeneminen liittyy erityisesti poikien tulosten romahtamiseen, ja tämä verpaanaisen oiva juttu on tehty pisakärjellä, mutta täältä löytyy tosi paljon kaikkea mielenkiintoista kouluun ja koulutukseen liittyvä asiaa, eli voidaan puhua aika laajastikin ja välillä vähän hyppiä asiasta siihen, tosiaan monta mielenkiintoista yksityiskohtaa, oliko teillä joku yksittäinen asia, minkä tämä bongasi sitten, että haluaisitte ehottomasti jotenkin nostaa esiin?
No musta se oli ihan hirveän mielenkiintoinen sosioekonomisen taustan vaikutus, mitä siinä jutussa käytiin jonkin verran myös läpi, ja siinä pitää pikkasen luntata, mutta siis korkea on tuloja koulutusta, se on perheessä pojat meni todennäköisemmin, luki on kuin tytöt, kun tästä pienituloissa perheessä tyttärät meni todennäköisemmin

lukion ja keskeytti harvemmin koulun,
kuin mitä pojat, niin mun mielestä tämä
kyseinen vertailu
oli siinä tosi mielenkiintoinen
siinä oli myös se, että
ilmeisesti
sosioekonomisen skaalan yläpäässä
niin siellä ei ollut
niitä sukupuolten välisiä oppimiseroja
juuri lainkaan, kun taas sitten
alimmassa oli kaikkien suurimmat.
Niin se oli mua sittenkin
kiinnostava ja toisaalta ehkä myöskin
järkeenkin käypä
niin kuin pyksityiskohta
tästä,
että millä tavalla se perheen sosiaaliluokka
siihen vaikuttaa.
Joo, siis mä itse asiassa
pongasin, että on ihan täysin sama faktaan.
Se voi olla, että pongattiin tämä fakta
myös sen takia, että se on ehkä semmoinen
puoli, mitä ei ole niin paljon ehkä
puhuttu tai ei ole ollut niin pinnalla
tai sitten ei ole vaan sun omin silmiin,
mutta onhan siitä
vaikka keskusteltu sitten, jos mennään
nyt taas tältä hyvin laajalla isolla
bensselillä, että on puhuttu vaikka
yliopistoista ja miten vaikka
luokkatausta vaikuttaa siihen,
että kuinka usein hakeudutaan
ja millaisia tilanteita se voi tuoda vastaan,
kun ei jotenkin tunnetakkaan
sitä kulttuuriin, mutta tavallaan
just tämä, että se näkyy jo ehkä
niin kuin näinkin, voiko sitä sanoa
varhaisessa vaiheessa, mutta on se
ratkaisemassa vaiheessa, niin se ehkä
itsellä kanssa pisti silmiin, että se oli aika mielenkiintoista.
Ja että kuinka paljon se vaikuttaa
nimenomaan poikien tuloksiin, koska
tästä on aiemminkin ollut ulkomailla juttua,

että tyttöjä poikien
väliset erot näkyvät
eniten kaikkien
huonoiden pärjäävien oppilaiden
keskuudessa, että ne
huonoiden pärjäävät pojat on
sitten tosi huonosti pärjääviä,
niin sitten kun samalla
sanottiin, että Suomessa on sosioekonomiset
erot, niin niiden vaikutusopetukseen
lisääntynyt, niin voiko se
osalta just
olla keskeinen tekijä, jos
aina tavallaan huonoiden pärjäävät
pojat on pärjännyt erityisen
huonosti, mutta jos nyt niitä on
nyhän enemmän ja ne jotenkin
korostuu
ryhmänä.

Mä just menisin, mun seuraavaksi kysymys
olikin täällä, että just, että
jutus kävi ilmi, että osalla menee
hyvin ja osalla menee sitten entistä
huonommin ja tota
yläkoulussa jo poikien välillä on paljon
hajontaa, niin mistä tämä kertoo?
Onks meidän syytä olla huolissaan
tästä asiasta?

Niin,
tuossa
jutus johonkin verran käytinkin sitä
läpi, että
tytöt hakeutuvat
melpomin lukiajapojat sitten taas
muihin, vaikka ammattikouluihin,
niin ehkä se,
mitä siinä tutkijatkin sanoi, että se
kertoo siitä, että osa pojista saattaa
ajatella siinä yläkoulun aikana, jo
että halutaan sitten mennä muualle,
kun lukio eikä välttämättä sitä kautta
se motivaatio korottaa niitä
arvosanoja on niin suuri.

Musta ainakin Helsingin tasolla ehkä lannistaa
kun on kattonut niinku viime aikoina
noita niinku keskiarvorajoja lukioihin,
niin moniin niinku ihan
peruslukioihin vaaditaan nykyään ihan
hirveän korkeita keskiarvoja,
niin mä voisin ainakin kuvitella,
että se luo osalla ihmisistä
jo ennalta
sellaisen, että mä en ees lähä tähtää mää lukioon,
jos mä vaaditaan
niinku hirveän hyvä keskiarvo, jotenkin
et se ei tunnu silleen saavutettavalta
koska ennen
lukiokeskiarvot oli Helsingissä aivan eri tasolla
ennen joku
seiskan keskiarvo oli ihan niinku
perusmoneen lukio vähän päälle seiskan
nykyään on hirveästi lukioita,
missä on niinku ysimpintään pitää olla keskiarvo
niin se voi tuntua tosi monille
silleen aika kaukaselta
niin tavallaan
miks lähtee tai moni voi siinä yläasteen
vipeeltyksessä ajatella, että miks lähtee
tavoittelee jotain mikä on niin kaukana
se on jotenkin vähän ehkä liian
aikaisin pitää nykyään silleen
saavuttaa
niin kuin tietynlainen taso
Mielestäni se on niin hauskaa seurata
ja siis hauskaa tarkoitan sille mielessä, että
tämä on jotenkin taas kerran omasta
elämän piiristä niin kaukana
just tämä Helsinki-keskeinen
maailmankuva, koska itse just on sieltä pieneltä
paikkakunnalta, jossa on siis yksi lukio
jossa on sitten kaikki lukio menevät
samassa paikassa
ja niin kuin keski-arvo-raja on
oli ehkä silloin sanotaan muodollinen
että jos se ei ihan riittänyt niin sitten
ehkä rehtorin puheille vähän keskustelemaan

että olisiko tässä vähän jotain
olisiko vähän mahdollista ja voisiko
jotenkin motivaatiolla osoittaa tai tämän
tyyppistä settiä
niin tämä tuntuu varmasti
tilanne on näin ja tästä on myös itse
kun olen vaikka opiskellut vedä kokisia
opintoja niin ollaan käsitetty paljon
just tätä stressiä, jossa on nuorilla on
täysin, mutta sitten
samaa aikaa se tuntuu tosi hassulta taas
että onks tässä myös kaupunkien välillä
ja lukioiden välillä tosi iso jäkin eroja
että
mietin taas, että onks meillä jollain tavalla vinoutunut
tämä katsomiskanta, jos me katsomme
helsingistä päin tätä asiaa
varmasti säännäkin poikkea isoissa kaupungeissa
semmoisesta ihan maateutu
niin siis vinoutunut on ehkä
niin kuin siis, että ne on kaksi eri
todellisuudet ja osa meidän nuorista elää
yhdessä todellisuudessa ja osa elää
lisässä ja osa kolmannessa tai siis silleen
ei mikään niistä ehkä on väärä
näkökantavaan eri ihmisillä, vaan se
niin kuin heitä koskevaa
todellisuus on eri ja ne asiat, mitkä siihen
vaikuttaa on vähän erilaiset
Tässä jutussa
tuotiin myös esiin se, että jos
ammattikouluissa ilmeisesti
tämä keskeytysprosentti on aika
iso, niin
tavallaan se puhuu jonkin verran myös
sen puolesta, että
välttämättä sen monen keskittäminen ei ole kauhean
asia pojille sen takia, koska
se voi kertoa siitä, että
jossain
opiskelijia on tyytynyt siihen lähiseudun
siihen lähimpään koulutustarjontaan
joka välttämättä ei vastaakkaan

sitä alaaminen haluaa
Mua niin kuin se jotenkin jäi
kiinnostaa ja se on vähän mysteeri
ehkä jollain tavalla, että
samaa aikaan just niin kuin
Suomen pisatuloksen
romahdusta on se liitetty hirveästi
poikkeen niin kuin pisatuloksen
tulee romahtamisella, mutta sitten samaan
aikaan niin kuin tosi monessa maassa
on näitä
on käyty keskustelu siitä, että
pojat on paljon pärjää huonommin
lukemisessa kuin tytöt ja että
niiden koulu menestys niin kuin on menossa
huonompaan suuntaan kuin tytölle, että
sama keskustelu on tosi monessa
maassa, niin miksi se tavallaan on
just sitten meille romahtanut
ne pisatulokset?
Mun mielestä kans tavallaan
olen aina osesta keskusteluon se, että
pitää jotenkin muistaa
siinä se, että
mitä onko me juuri sitä, mitä meillä
opetetaan myös, että se, että
huolestuttavat jotkut ulokset
romahtaa varmasti, mutta
tavallaan jotenkin se pitäisi muistaa, että
onko meidän opetussuunnitelmat
jotka on muuttuneet matkan varrella
niin onko niissä niin kuin tavallaan
samat painotusasiat?
Ja tätä on vaikka just käyty
myös läpi mun opinnoissa,
joita olen tehnyt niin monessa
minua päiväpäiväkaista, ei aloita siitä
puhumaan, mutta just tätä puolta
että eikö se ole myös vähän silleen, että
sitä saadaan mitataan, tai sitten
jos halutaan mitata jotain asiaan,
niin sit silloin pitäisi panostaa just siihen.
Ehkä tämä on Suomessa semmoinen kriisi

myös sen takia, koska ollaan oltu niin älyttömän ylpeitä niistä pisatuloksista. Se on ollut saa maakuvan vahvimpia tällaisiä, mitä on haluttu niin kuin viedä maailmalle, että meillä on tämä koulutus ja kaikki suomityötä tekevät korostaa korjamuvoittotarinaa, ja se hän tekee siitä ehkä vielä kiusallisempaa just, että se niin kuin keskeinen viesti tässä Suomen koulutuksen kauniissa tarinassa on ollut se, että kun me tarjotaan kaikille tämä tasa-arvoisen koulutus ja meillä kaikki pärjää yhtä hyvin, niin sitten jos siellä ne niin kuin erot niin kuin hyvin pärjäävien ja huonosti pärjäävien välillä, ja niin kuin sosioekonomisen taustan perusteella niin alkaa korostumaan, niin siinä tulee se kysymys, että onko meillä enää niin tasa-arvoinen malli, niin kuin mikä se tarina on ja mihin on totuttu tavallaan? Joo, sitten vielä, että mitään voitaisiin tehdä sen eteen, että Suomi nousi näissä pisatuloksissa tai ehkä ei niinkään, että nousi tuloksissa vaan se, että pojilla menisi paremmin se ehkä kuitenkin jo olennaisen vasia. Mä luulen, että pitäis maksaa aika paljon, jos ton asian jotenkin tässä ratkaisisi. Kyllä, kyllä. Sitä hän on kyllä siis mietitty, ehkä mä tartun vielä tohon alun siihen sosiaaliluokan asiaan, että mun mielestä se, että poikien sisällä nyt hän tässä tosiaan tässä tutkimuksessa tarkasteltiin nimenomaan sukupuolta kaksiakoisesti

tyttöpoika, asetelmalla
poikien ryhmän sisällä on niin paljon
hajontaa, niin kertoo myös
siitä, että siellä on jotakin sellaisia,
että ei oo vaan yhtä poikaa
ja ei oo tavallaan nyt meillä on
all female panel tässä
keskustelemassa, kaikilla tosi oma kohta
poikien hyvinvointiin.
Tällainen vallankumauksellinen asia,
mitä sanon tässä, että kaikki pojat eivät
ole samanlaisia, niin
ehkä silleen
myös se sukupuoli
tyypittely keskustelu
ei välttämättä vie ehkä kauhean
pitkälle, kun siitä on puhuttu
nyt jo tosi pitkään tästä samasta asetelmasta,
niin ehkä just nimenomaan
kannattaisi laajentaa se tarkastelua
siihen, että koska se on enemmän
sosioekonomista puolta
ja sitten myös ehkä etnissä tausta,
koska siinäkin on aika paljon merkitystä,
että miten vaikka lukutaito
toimii.
Mutta se oli ihan kiinnostavaa
tuloksissa kanssa, että kuinka
pieniprosentti enää
lapsista on kiinnostunut
lukemisesta ja haluaa lukea
ja sitä hän on
ulkomaillut just siitä, että
monesti huonot oppimistuloksit
lapsilla ylipäänsä johtuu siitä,
että jos niiden lukutaito jää kauhean
huonoks, niin sitten tavallaan se
heijastuu ihan kaikkiin eri aloihin,
koska tavallaan se luetun ymmärtäminen
ja kirjoittaminen on keskeisessä
osassa kaikkia eri oppiaineita,
niin ehkä
jotenkin se, että

miten saataisiin ihmiset kiinnostua
siitä lukemisesta
ja mitkä olisivat ehkä sellaisia
nykymaailman
lukutaitoa vahvistavia
tapoja, että se
ei ehkä tarttis olla sitä samaa,
mitä se on sitten aikanaa ollut,
jos ei se enää toimi, vaan
että mikä nykyään olis se muoto,
että ihmiset oppisivat
sisältöä ja
sisältöä. Niin, ettei tavallaan
väkisin yritämään mennään vanhoihin hyvin
aikoihin, vaan yritämään ettei, että mikä tässä
TikTok-aivojen...
Ei täytä luede sinuhe
ekyptileisellä päähän ja olla silleet aloittakaa
siitä, niin kuin Valtarin
yksistämään, voi lähteä
jostain vähän uudestakin
liikkeelle, jostain erilaisesta
ajattelusta. Mä tunne nyt just tosi
suvén piiston sydämessä,
koska mä olen yrittänyt kaksi kertaa
elämässä, niin kahlatas sinuheä läpi
ja siis mä hän on kirjallisuuden
opiskelija, mä en ole pystynyt siihen.
Se on hyvä kirja, mutta siinä on niin paskaa aloitus.
Tai siis ankei se, mutta se on
mun mielestä se alkaa tosi huonkaasti.
Siis se...
Se kirja on hyvä, ja kyse ei oo siitä,
mutta mä koen erittäin syvää
häpeä siitä, ja
aikatauluiset tekniset seikat ja muut,
ja voisin tässä avautua, mutta siis
ehkä kuvaa myös sitä aikaan,
että voi olla vaikeaa
saada näitä, tota
joitain kirjaa myöskin luettua ihan
monista syystä, on stressi
ja kiirrettää ja muuta, ja nyt

puhutaan vielä niistä niistä pojista, jotka alakoulussa niinku saadaan lukemaan, niin se on ihan eri asia sitten. Niin kyllähän tästä lukemisen vähentymisestä ollaan puhuttu jo ihan tosi pitkä aika myöskin, ja nämä pisatulokset myös, mistä me koko ajan keskustellaan, niin nehän on 5 vuotta vanhoja, ja nyt pitäisi tulla uudet tulokset muista joulukuussa, muistaakseni, niin siinä on ihan kiinnostava nähdä, että mikä nyt on ollut esimerkiksi koronavuosien vaikutus nyt näihin tuloksiin, mutta että esimerkiksi vaikka 5 vuotta sitten ehkä ei pysty samalla tavalla puhumaan, vaikka jostain TikTok-aivoista kuin mitä nykyään, että siinä on ehkä minä jotenkin ajattelen ja myös ehkä sen perusteella, mitä on kuullut opettajilta ja muilta opetusajalan ja koulualan ihmisiltä on se, että ehkä ne ongelmat on syvempiä, jotka liittyvät myös siihen oppimisympäristöön, ja siihen ylipäätään siihen yhteiskunnan niin kuin nopea tempoiseen palautteeseen, mitä saadaan, niin että onko se esimerkiksi lukeminen tai oppiminen, joka ei tuossa sellaista välitöntä palkintoa kaikkea, kaikkea ei voi pelillistää kuitenkaan. Ja lapsilta ehkä myös odotetaan nykyään aika paljon niin kuin sellaista aika vahvaa itseohjautuvuuteen ja sellaista, että sitten kuitenkin kun katsoo etenkin tollaista pisatulosmaistulosta niin ne maathan, jotka pärjää, niin aika monessa on ehkä silleen kuri jossain asemassa ja sellainen niin kuin, että kuitenkin vähän myös ylhäältä

alaspäin opettamismetodimist on
tavallaan haluttu eroon, mutta sitten
ehkä, että kuinka sellaseen
suureen itseohjautuvuuteen,
sitten niin kuin sellainen
tietyn ikänä lapsi kaikissa tilanteissa
pystyy. Enkä mä välttämättä haluaisin
esimerkiksi nähdä Suomessa sellaista kehitystä,
että jotenkin että lapsilla ei olisi mitään
muuta elämään kuin koulu, mikä on joissakin
valtioissa ihan totta,
joka jännäkin usein pärjään oissa
tutkimuksessa hyvin, mutta ehkä se on
just, koska opettajien
jaksamisesta ja muusta on
puhuttu aika pitkään, niin sitä
tässä kohtaa ehkä painottaisiin
opettajien kuulemista.
Tämä me varmaan kaikki voidaan
alle kirottaa, että
kuulla on opettajia
asiassa, jossa hyvät asiantuntijoita
eikä kaikki puhu vain omistaa
koulukokemuksistaan ja sieltä käsin.
Ja kun se tietokone oppiminen
se on välillä aika sekava, siis mä oon
ollut joskus sijaisena
yläasteella
nuorempana ja siis se oli
aika hirveätä, koska
niinku
ne tietokoneet tehtävät, niin mä olin
itsekkään ymmärtänyt, että mitä
niissä olisi pitänyt tehdä.
Ja sitten ne ihmiset lappas sieltä
ulos, se oli vantaalla, ne lappasia
tuli ja luokkaa ja eihän neisi pysynyt
siellä niinku sisällä.
Minun tavallaan opettaminen olisi ollut
jo tosi iso tehtävää, että mä yritin
pitää ihmiset hengissä jollain tasolla.
Kyllähän opetuseeseen liittyviä muutoksia
ja kouluun liittyviä muutoksia on tullut

ihan hirveällä tahdilla tässä viime aikoina
myöskin uutta opetussuunnitelmaa
ja myös kouluu ehkä
kaipaa jotain semmoista
rauhaa, nyt myös tutustua näihin
uusiin metodeihin.
Kyllä kyllä. Hei, aika rientaa
mennään seuraavaan
aiheesäntäisiin suositusosioon
ja hei,
Yleisurheilun MM-kisat alkaa
viikonloppuna, kun te istohdatte
kistä katsomaan ja odottele te
suomalaiskiiturien ja
Vilman murren suorituksia ja nappaatte
siinä sivussa itsekin vähän
teilun juomaan, niin mistä
olette virustoverin kanssa sitten
hiilijasempina hetkinä vähän höpötellä?
No, mun täytyy myöntää,
mä en välttämättä siihen kotiin sohda
sohvalle istuskele tähän aikaan
vuodesta, koska
metsät ovat täynnä
marjoja ja sieniä
ja se on se mitä mä suosittelen
ihan kaikille, jotka kaipaa
jotenkin semmoista rauhaa.
Mun mielestä on ihana mennä
mustikkaan
ja sitten joko poimia ihan sillä tavalla
että kuuntelee niitä luonnon
ääniä siinä ympärillä
tai sitten, että laittaa äänikirjan korviin
niin siinä viihtyy. Se on semmoista
meditativista, tarpeeksi monotonista
puuhaa, että pystyy sopivasti
keskittymään äänikirjoihin.
Mä muistan itse asiassa kaikkein parhaiten
nää äänikirjoihin, mitkä mä oon
kuunnellut silloin, kun mä oon poiminut marjoja.
Oh, jännää, oot sä sillä, että
tuomustikka oli siitä kohtaa, että tuomustikka

no ei.

Ehkä aivan, mutta siinä tavalla tulee
semmoinen erilainen keskittyminen, kun
keskittyy samalla tekemään jotakin käsillään.

Moihan se toki niitä,

mitä yleisurheilu

juttujakin kuunnellaa tai kattolaitaa

kännykään siihen vieraan, jos tekee mieli.

Multitaskingin. Katsomaan yleisurheilua
kunnellan äänikirjaa ja poimian marjoja.

Selvä. Mitä maailma

lisää kai vähemmän,

mistä on pulaa multitaskingista

kyllä nyky maailmassa.

Sitä kaivataan lisää

ja paljon.

Mä missään muu se kannuta multitaskingia,

mutta marjan poiminasta.

Se ei kuulosti ihan levollista.

Mutta se yleisurheilu heti kuulosti vähän
levottomammalta.

Mitä yleisurheilu on aivan ihanaa?

Ei mä kyllä ehkä ihan

tolla sitä lähtisi katsomaan marjassa, mutta

joo, Matilda, mitä mä suosits tänä?

Mä haluaisin vielä ehti uimaan

ennen kuin vesi on tosi kylmää, onko hän se jo tosi kylmää?

Varmaan se on jo tosi kylmää.

Mä jotenkin suosittelen

kesää ylipäänsä.

Mä oon mennyt

kesää ihan taivisin ohi.

Nyt mä tajusin, et eihän sitä enää

ihan hirveästi on jäljellä.

Ei, Pilipip, taakotaan nyt.

Ei, please, ei.

Ei ku mä nimenomaan suosittelen sitä,

et nyt terassille,

ja nyt piknikille,

ja meren rantaan,

uimaan.

Mä pelkäsin, et sä aloitattaa sen,

kun stilun ja syksymä asentaa.

Mä oot, et siihen kohtaa, mä sanoit, et nyt pelipii.
Ei, kun mun kesa on nyt ilmeisesti alkamassa,
koska mä en vielä ehtinyä aloittaa.
Suosittelen sitä kaikki.
Kyllä ainakin viime viikonloppuna pysty vielä
uimaan järvessä.
No niin, hei, mä ehdottomasti kannatan
myöstä tai kesäistä ohjelmaa vielä.
Mä oon lukenut
hiljettain Saara-Aalo Husainin
kirjan huono tyttö.
Kyse on oma elämänkerrollisesta romaanista.
Mä mietin alkujuontoon,
et mä sanoin, et joko teet
vaikutuksen, jolla en syvällisellä
keskustellut, tai sitten, et kiusallisissa
tilanteista vielä kiusallisempia.
Mä en oo varmaa kumpi olis,
jos tästä aiheesta alkaas keskustelehä,
koska kirjahan on tosi
traakinen, tosiaan kertoo
pakkoavioliitosta Suomessa asunut.
Nainen pakotetaan Irakilaisen
Serkkuussa kanssa naimisiin,
ja ottaa kantaa laisten aisten asemaan
tässä niin, et tota,
ei ihan ehkä, tai siis ei
millään tavalla kepeää luettavaa,
mutta hyvin mielenkiintoista,
ja voin sitä teosta kyllä
suositella luettavaksi.
Ja näihin traakisiin tunnemmin.
Mä mietin tätä kesää,
ja sit sä tuot ollaan se.
No, jos mä olisin tiedyn nyt,
että sä suositteleet kesää,
niin taisin jäänyt ehdottomasti tähän loppuun.
Oi, ei, nyt mulla on ihan hirveellä fiilis.
Koko uutisen raportti suosittelee
kesää lämpimästi kaikki.
Kyllä, palautetaan tämän
aurinkohymmiöihin,
ja muihin ihan niin lämpimiin

[Transcript] Uutisraportti podcast / 17.8.2023: Lintuinfluenssa, lentoliikenteen tuet, pojat koulussa

tunnelempiin.

Siinä on kaikki täältä erää.

Kiitos Alli Hallomblaad.

Kiitos Matilda Jokinen.

Ääniäkuvan meille tällä viikolla

tekee Janne Elkki,

ja me otetaan mielellään palautetta vastaan,

joten sitä saapii lähetellään.

Se olisi kiitos, ja näkemiin

erää.

Moi moi!